

GORENJEC

Političen in gospodarski list.

Stane za Kranj z dostavljanjem na dom 4 K, po pošti za celo leto 4 K, za pol leta 2 K, za Nemčijo 4 marke, za Ameriko 2 dolarja. Posamezne številke po 10 vin. — Na naročbe brez istodobne vpošiljatve naročnine se ne ozira. Uredništvo in upravnništvo je na pristavi P. K. Floriana v »Zvezdi«. Izdajatelj in odgovorni urednik Iv. Pr. Lampret. Rokopisi naj se pošljejo, če mogoče, že med tednom.

Izhaja vsako soboto
zvečer

Inserati se računajo za celo stran 50 K, za pol strani 30 K, za četrt strani 20 K. Inserati se plačujejo naprej. Za manjša oznanila se plačuje za peti-vrsto 10 vin., če se tiska enkrat, za večkrat znaten popust. — Upravnništvo naj se blagovolijo pošiljati naročnina, reklamacije, oznanila, sploh vse upravne zadeve, uredništvu pa dopisi in novice. — Dopisi naj se izvolijo frankirati. — Rokopisi se ne vračajo.

K razpustu kamniškega občinskega odbora.

Narodno-napredna večina v obč. odboru je pri posebnem sestanku sklenila vložiti pritožbo zoper razpustilni odlok deželne vlade.

Pritožba, ki jasno dokazuje, kako teptajo klerikalci s pripomočjo deželne vlade veljavne zakone, se glasi:

Visoko c. kr. ministertvo notranjih zadev! C. kr. deželna vlada v Ljubljani je z odlokom od dne 20. junija 1911, št. 16.753, razpustila po § 99 kr. obč. reda mestni občinski zastop kamniški »z ozirom na obstoječe razmere« ter izročila občinsko upravo gerentu.

Razpustitev se je torej dekretirala brez vsakega razloga, kajti razmere — take ali take — obstoje povsod. Razpustilni odlok niti ne trdi, da bi bile razmere v kamniškem občinskem odboru slabe.

Občinska avtonomija je po zakonih zajamčena. Vsako suspendiranje te avtonomije more biti dopustno le iz tehničnih razlogov. Takih razlogov pa v tem slučaju ni. Če bi jih kaj bilo, navedel bi jih brez dvombe razpustilni odlok.

Ta odlok tudi ne pove, kdo je povzročitelj obstoječih razmer, in to bi bilo potrebno.

Zadnje poglavje kranjskega obč. reda govori o nadzorstvu občin. Tukaj je natančno določeno, kdaj sme deželni odbor v avtonomnih zadevah in politična oblast v zadevah prenesenega delokroga kaznovati župana ali starešinstvo ali cel občinski odbor z denarnimi globami ali z razveljavitvenjem sklepov ali po odposlanstvu posebnega organa na stroške kaznjence za rešitev posamičnih opravil. § 20. istega obč. r. zopet določa, kako je posamezno obč. odbornike z denarnimi globami prisiliti, da store svojo dolžnost, ki so jo prevzeli z odbor-ništvom.

Zakon torej jasno določa, kako morajo nadzorovalne oblasti proti občinam postopati, kadar

gre za zanemarjanje posamičnih opravil ali kršenje prevzetih dolžnosti po posameznikih.

Iz tega sledi, da sme razpust občinskega zastopa kot ultima ratio nastopiti le tedaj, ako ves občinski odbor v svoji celoti ali vsaj njegova večina in toto zanemarija dosledno svoje dolžnosti.

V našem slučaju niso ne župan, ne starešinstvo in tudi ne večina občinskega odbora gresili zoper svoje dolžnost. Njih poslovanje je bilo brezhibno.

Misel, razpustiti kamniški obč. odbor se ni rodila pri nadzorovalnih oblastih, ki niso imele nikoli povoda kaznovati župana ali obč. odbor le z najmanjšo globo.

Ta misel je vzrasla v sredi manjšine obč. odbora. Iz gole samopašnosti in strankarske zagrizenosti ni dopuščala ta manjšina daljnega stvarnega in mirnega poslovanja pri občini. In zakaj? Radi stvari, ki z občino nimajo prav nobene zveze.

V Kamniku obstoji meščanska korporacija. To je posebno milijonsko premoženje v podporo meščanov — ne občanov — s posebno svojo upravo. Ta uprava je v rokah pristašev one stranke, ki ima tudi večino v občinskem odboru. Odtod sovražstvo manjšine v obč. odboru proti večini in v prvi vrsti proti županu.

Manjšina v obč. odboru ni mogla preboleti hudega poraza svojih somišljenikov pri zadnji volitvi korporacijskega odbora, katerega volijo le opravičeni meščani, in pričela je strasten boj proti županu edino raditega, ker ni on vodil volitve korporacijskega odbora, češ, pod njegovim vodstvom bi bil rezultat volitve drugačen (?).

Prej je res vodil že daljše dobo vsakokratni župan volitev korporacijskega odbora, toda vedno le vsled posebne prošnje korporacijskega načelnika. Za zadnjo volitev ni došla nobena taka prošnja na župana, ampak načelnik korporacije sam je v popolnem sporazumu z vsemi opravičenci brez razlike političnega mišljenja razpisal in vodil zadnjo volitev korporacijskega odbora.

«Se bom zdrava, vsaj toliko, da pojdem tja gori na tisto goro, tam, kjer z oltarja zre mati božja na nas nevredne grešnike. In svojo najlepšo obleko oblečem in se podam iz te ozke sobice po poti na goro. Vdihavala bom ta sveži zrak, ki ga vdihavajo drugi ljudje, vesela bom tedaj kakor so veseli drugi ljudje, ki zdravi hodijo tu pod oknom. Da, ti ljudje ti so brez usmiljenja in nihče ne pride, nihče se ne zmeni zame, ki umiram tu v tej ozki, zadubli izbi. Pa tudi jaz bom še vesela, ostala bom in šla tja gori na goro, da se mati božja s svojim usmiljenim pogledom ozre rane...»

Isa vstane stara mati, ogrne svojo ruto in s težkim korakom se poda iz hiše.

Pot je belo posuta, ob kraju se dvigajo ponosni stoletni kostanji, duh njihovega cvetja se razlija po širokem parku in ravno ta duh navda staro mater in ji podvoji oslabele moči, da s trdnim korakom stopa v kreber.

Da pot na goro, ta cilj vsega hrepenenja, ta ji tudi daje moči, da bi tam prej stala pred svojo nebesko materjo na oltarju.

Pritožba zoper to volitev na deželni odbor in c. kr. deželno vlado je ostala brez vsakega uspeha, kajti korporacijsko premoženje ni občinsko in korporacija ni podeddelek občine. Obe najvišji inštanči v deželi sta že večkrat izrekli svojo nepristojnost za rešitev zadev meščanske korporacije kamniške.

Pri takem stvarnem in pravnem položaju, ki je dandanes že vsakemu kamniškemu meščanu popolnoma jasen, seveda bi tudi manjšina v obč. odboru pri nekoliko razsodnosti morala spoznati, da je vse njeno zaganjanje v župana radi korporacijske volitve brezpametno in krivično obenem. Toda ta manjšina v svoji zagrizenosti ni odnehala. Njeni poizkusi pri deželnem odboru in c. kr. deželni vladi doseči kaznovanje župana so se klaverno izjalovili. Končno je še napravila brezuspešen poizkus, doseči vsaj v občinskem odboru brezpomemben ukor županu radi korporacijske volitve. Pri tej priložnosti se je pa pokazalo, da izvira cela gonja proti županu samo od par zagrizencev, kajti za ukor župana so glasovali samo štirje odborniki in občinski odbor šteje 24 odbornikov in 1 virilista!

Ponesrečenje te akcije proti županu je bila manjšini v občinskem odboru povod, da je izstopila.

To dokazujeta zapisnika od predzadnjih dveh sej občinskega odbora dne 6. maja in 19. maja t. l. To dokazuje pa tudi pismena vloga te manjšine, s katero je naznanila županstvu svoj izstop.

Tukaj se navaja županovo vedenje pri korporacijski volitvi kot prvi razlog za izstop iz obč. odbora. Vsi drugi razlogi, s katerimi manjšina opravičuje svoj izstop, opirajo se deloma na namišljena in neresnična dejstva, deloma so pa naravnost otročji.

Zadostiti je, da c. kr. deželna vlada ni nobene za ta izstop navedenih razlogov akceptirala in sprejela v svoj razpustilni odlok. To govori jasno za njihovo ničvrednost in ničevnost.

Za razpustitev občinskega odbora toraj ni nobenega tehtnega razloga, pač pa je treba renitentne

PODLISTEK.

Z. M. L.:

Hrepenenje.

Vrnila se je v deželo pomlad. Lepa in vesela je za one, ki so zdravi na svojem srcu in telesu.

Pri oknu sedi stara mati in gleda zamišljeno v krasen pomladan dan. Pod oknom polno življenja in ona zapuščena, bolna v dolgočasni sobi. Nemo gledajo nanjo starinske slike na steni, nemo jim ona odgovarja s solzami v očeh. Nekdaj svetle oči, danes udrte, solzne, neskončna žalost; v njih se sveti le še zadnje hrepenenje: hrepenenje posmrti!

Priziba se v sobo godec in za njim privriska jo svatje. Nato ženin radosten pripelje pod pazduho objokano nevesto. In prične se ples, svatje prepevajo, ženin kliče vina. Stari oče nagovarja starejše svate, plje se mnogo, v curkih teče prelito vino raz mizo in pridejo fantini... povsod samo veselje... veselje!

V te zlate čase misli in še večja žalost ji presune bolno trudno srce. Grenke solze kapajo po velem licu...

A narava ima tudi svoje zakone in vedno zahteva svoje žrtve. Oslabi in sesti mora na bižnje klop.

Solnce pravkar zahaja tam za gorami in pošilja svoje zadnje žarke na zemljo. Vse nebo se blišči v zarji zahajajočega solca in vse gore so ozlačene, kot z dijamanti posute. Prijeten hlad objema zemljo. Tam na vzhodu pa se dvigajo temni oblaki in prepregajo skoro polovico obnebja. Temni potuhnjeni so ti oblaki in mrzav pretresa šibko, bolno telo stare matere. Posiljuje jo kašelj, a kašljati ne more.

Težka postaja glava, čudne nerazločne misli se podijo po njej, vstajajo in večajo se oblaki na vzhodu: A glej! Na zahodu obstane solce in vedno gorkejši so njegovi žarki in smelja se tisto veliko gorko solnce!

In gorje! Dosežejo tisti temni oblaki z vzhoda nedolžno solnce na zahodu zakrijejo in pomorijo njegove prešerne žarke in po svetu zavlažala tema...

Nikoli več ni vstala stara mati in nikoli več ni zrla starega kipa na zapuščenem oltarju vrh gore...

obč. odbornike, ki tvorijo le manjšino in zlobno zavirajo delo večine z zakonskimi sredstvi prisiliti, da respektirajo postavne določbe in izpolnjujejo prevzete dolžnosti.

Svoje veselje do dela je večina obč. odbora pokazala tudi še po faktnem, toda nezakonitem izstopu manjšine.

Županstvo je namreč ostraje se na § 42. kr. obč. r. sklicalo za resitev starega dnevnega reda novo in zadnje sejo na 23. maja t. l., za kojoj sklepčnost je zadostovala prisotnost polovice odbornikov. Prišlo jih je pa veliko več. Dokaz vabila in sejni zapisnik.

Razpust občinskega odbora brez razloga ali vendar brez važnega razloga ni samo kruto kratenje občinske avtonomije, marveč tudi huda žalitev in neopravičljivo osramočenje prizadetega župana in prizadete večine obč. odbora v politični javnosti.

Razpust obč. odbora se vobče smatra kot najstrožja kazen za nepravilno ali zanikrno upravo in javnost ne bo hotela razumevati, da je bila tu uprava dobra in poštena. Nastale bodo — in deloma so že — zlobne govorice in najnesramnejšim sumničanjem se tako odpirajo vrata na stežaj. Calumniare audacter, semper aliquid haeret!

Osebnost državljanov morajo pa tudi c. kr. uradi spoštovati in se sami izogibati vsemu, kar bi utegnilo to čast omadeževati.

Razpust obč. odbora bo malovečnim političnim protivnikom dobro došlo agitacijsko sredstvo za beganje volilcev pri prihodnjih občinskih volitvah.

V našem slučaju pa je imela okrajna politična oblast še posebno moralčno obveznost, da pojasni manjšini v obč. odboru napačno njeno stališče in da jo zdrži v pravem zakonitem tiru.

Sedanji obč. odbor je namreč sad volitev, izvršenih na temelju kompromisa, katerega sta tukajšnji politični stranki sklenili s posredovanjem g. c. kr. okr. glavarja v Kamniku.

Dokaz temu zapisnik, sklenjen pri c. kr. glavarstvu kamniškem z dne 20. novembra 1908, št. 147/Praes.

Smoter kompromisa je bil zasigurati za tri leta mirno delovanje v obč. odboru.

Okrajni politični oblasti počenjanje manjšine ni ostalo zakrito, meovržno dejstvo je, da ta oblast vključ temu ni storila niti koraka, da se pod njeno patronanco sklenjeni kompromis ohrani.

Ni čuda potem, da se večina občinskih odbornikov in volilcev v kamniškem mestu čuti varane in da obžaluje sedaj, da je vsled sladkih posredovalnih besed sklenila kompromis, ki je sedaj podoben nastavljeni pasti. Zaupanje zasluži zaupanje, tako sedi priprosti meščan.

Podpisani župan in člani večine v obč. odboru kamniškega mesta imajo popolno zaupanje v visoko c. kr. centralno vlado in pričakujejo od njene modrosti in pravičnosti, da ne bo dopuščala, da se namesto krivcev kaznuje nedolžni, da bode tudi v tem slučaju pripomogla zvišenemu geslu našega presvitlega cesarja Njega Velikanstva Franca Josipa I. «justitia fundamentum regnorum» k popolni veljavi.

Prosimo torej, da se z odlokom c. kr. deželne vlade v Ljubljani od dne 20. junija 1911, št. 16.753, brez nagibov izrečeni razpust kamniškega občinskega odbora kot v zakonu neutemeljen razveljavi.

V Kamniku, dne 8. julija 1911.

Sljede podpisi.

Gospodarski del.

Še nekaj misli o življenjskem zavarovanju med Slovenci.

Pred več tedni je priobčil «Gorenjec» članek o življenjskem zavarovanju med Slovenci. Članek je bil vseskozi dobro utemeljen, zlasti pa so bila nepobitna njegova izvajanja o velikanskem pomenu takega zavarovanja za posamerne rodovine in cele narode. Življenjsko zavarovanje ustvarja velika premoženja posameznim rodovinom, osvobojuje posameznike iz vsakršne gospodarske in politične odvisnosti in daje tem potom neprecenljivo moč celim narodom za boj proti nasilnostim sovražnih sosednjih narodov. Zlasti velja to za one male narode, ki so tako zatirani, kakor smo mi Slovenci, ki nam kujejo verige gospodarske in politične sužnosti vlada, Nemci in Italijani. Neodpustljiv greh nad lastnim narodom je, ako trošimo svoje itak skromne, v gospodarskem oziru naravnost be-raske moči in slabimo sami sebe. Da se nam od

leta do leta bolj zožujejo meje naše narodne posesti, smo v prvi vrsti krivi sami. In sicer krivi v mnogih ozirih, med katerimi je eden izmed najvažnejših ta, da premalo skrbimo za svojo gospodarsko osamosvojitev. Geslo «Svoji k svojim» je razleglo med nami od severa do juga od vzhoda do zahoda — a žal — ostaja vedno le glas vpilajočega v puščavi! Neverjetno se mora zdeti to neuváževanje tako neprostege in naravnega gesla. A umevno nam postane takoj, ako si ogledamo to stvar nekoliko bližje. Glavni vzrok je grda, naravnost gnusna sebičnost! «Svoji k svojim» se glasi od vseh strani — a najbolj kriče takotisti, ki od tega gesla pričakujejo dobička zase. Kadar pa pozoveš takega navdušenega kričača, da naj se tudi on sam ravna po tem geslu — te jezno pogleda in umolkne — ubega te pa nel izgovorov takemu talmi-narodnjaku ne zmanjka. Da dobi pri Nemcu boljše blago, da ima pri Italijanu ugodnejše cene itd. — to so najnavadnejši in, priznajmo — najresnejši izgovori. A slisal bodeš na tucate še drugih, pa tako jalovih izgovorov, da me ves, ali bi se jezil ali smejal, ali si ti Pepe, ali je on.

Pa kaj ima ti opraviti z življenjskim zavarovanjem? Prav mnogo. Povraimmo se k prej omenjenemu «Gorenjčevemu» članku! Predvsem moramo konstatirati, da je življenjsko zavarovanje med nami vendar bolj razširjeno, nego se zdi piscu onega članka. Posebno tekom zadnjih let se je nepričakovano razširilo, čemur pa se ni čuditi: saj si zavarovalni agentje pri nas včasih kar kljuko podajejo. V vsaki večji vasi že najdeš zastopnika kake zavarovalnice, po mestih pa jih čepi kar na kupe, in od tu predejo svoje mreže kakor pajki na vse strani. Pa kakšne družbe zastopajo? Najbolj so zastopane nemške, laške in angleške ter francoske družbe. Slovenske zavarovalnice za življenje dosedaj še nimamo, pač pa dve češki, namreč «Prvo češka» in «Slavija», in menil bi, da ti dve zadostujeta in da med Slovenci nobena druga družba ne napravi posla niti za en tisočak na leto. A obratno! Nečuvena sramota za nas je, da imata baš imenovani dve slovaški družbi, ki sta nam jako naklonjeni in sta obe za naše narodne namene žrtvovali že mnogo lepih tisočakov, med nami najmanj zavarovancev. Težko je najti pravih vzrokov temu čudnemu, za nas res sramotnemu pojavu, ki je neumljivejši že zato, ker imata imenovana slovaška zavoda ugodnejše pogoje, da, «Prva češka» najcenejše med vsemi zavarovalnicami!! Človek bi ne verjel, ako bi se ne prepričal lahko vsak dan, da se, recimo, slovenski trgovec ali obrtnik, ki je ves dan do ohripelosti klical «Svoji k svojim!» — «Narodnjaki podpirajte narodnjake!» zvečer zavaruje pri nemški ali italijanski zavarovalnici po dražjem ceniku in neugodnejših pogojih, nego mu jih ponuja slovaški zavod. Fej! takemu laži-narodnjaku. No, pa pustimo nadaljno razmotrivanje teh tako žalostnih pojavov. Še neko vrsto pa moramo navesti tukaj. Še namreč taki, ki so se zavarovali pri tujem, recimo, našem narodu naravnost sovražnemu zavodu, pa se potem izgovarjajo, da so bili iznenadeni, da za noben slovaški zavod niso vedeli, a sedaj da je žalibog prepozno itd. z lepimi, pa hinavskimi besedami. Pa naj pride k takemu junaku zastopnik kake slovaške zavarovalnice in mu ponudi, da njegov zavod prevzame isto zavarovanje ceneje in pod ugodnejšimi ali vsaj pod istimi pogoji — no, menil bi pameten človek, kar z obema rokama bo prijel priliko in popravi svoj narodni greh. A, kaj sel! Motiš sel! Za en hip si mu sapo zaprl — a potem boš slisal izgovorov, da se kar čudiš toliki govorniški zmoglosti! Čujmo! «Ja, gospod, jaz bi prav rad, veste; a moja žena je tako čudna, ona noče; pa ker ima ona polico v rokah, mi je res nemogoče.» Drugi: «Ja, prijatelj, jaz bi že; pa ker bi mi zameril zastopnik družbe, pri kateri sem zavarovan, če zapustim njegovo družbo in ker mi lahko škoduje, si ne upam. Saj veš, jaz sem obrtnik, in moram gledati, da se nikomur ne zamerim. Mi je res prav žal!» itd. Res, človek bi se moral z gnevom in gnusom obrniti od takih narodnjakov, ki ne pomislijo, da s podpiranjem tujih zavodov podpirajo naše rodne sovražnike, da jim pomagajo gromaditi in kopičiti ogromne kapitale, ki so za našo gospodarsko in politično svobodo najhujši grobokopi. Ali še ne bo zmanjkalo takih plašljivcev in omahljivcev, ki ne uvidijo, kako breznačajno je izkoriščati geslo «Svoji k svojim!» v svoj prid, a zameriti ga nasproti svojem narodu?! Dal bog, da se nam v tem oziru obrne kmalu na bolje ter da nam ne bode treba zopet pisati o tej zadevi jasneje in ostreje.

Razglas o sprejemu gojenk v gospodinjstvo žole c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. Meseca oktobra se otvori štirinajsti tečaj gospodinjstve žole, ki bo trajal 11 mesecev. Gojenke morajo stanovati v zavodu, ki je pod vodstvom č. gg. sester iz reda sv. Frančiška. Zavod je v posebnem poslopju poleg Marijanišča na Spodnjih Poljanah v Ljubljani. Pouk, ki je slovenski in brezplačen, zavzema poleg verouka, vzgojeslovja, zdravoslovja, ravnanja z bolniki, spisja in računstva vse one predmete, ki jih mora umeti vsaka dobra gospodinja, zlasti se pa poučuje teoretično in praktično o kuhanju, šivanju (ročnem in strojnem),

pranju, likanju, živimoreji, mlekarstvu, vrtnarstvu itd. Gojenke se istotako vežbajo v gospodinjstem knjigovodstvu ter v ravnanju z bolniki in z bolno živino. Gojenke, ki se žele učiti nemškega jezika, dobe v tem predmetu brezplačen pouk in priliko, da se v enem letu zadosti privaditjo nemškemu jeziku. Gojenka, ki bo sprejeta v zavod, plača na mesec za hrano, stanovanje, kurjavo, razsvetljavo, perilo, t. j. sploh za vse, 30 K, ali za ves tečaj 330 K. — Vsaka gojenka mora prinesiti po možnosti naslednje obleke s seboj: Dve nedeljski obleki, tri obleki za delo, dva para čevljev, nekaj belih in barvanih jopic za ponoči, štiri barvana spodnja krila, dve beli spodnji krili, šest srajc, šest parov nogavic, 10 do 12 žepnih robcev, šest kuhinjskih predpasnikov in tri navadne predpasnike. (Predpasniki za delo se tudi priskrbe v zavodu proti plačilu.) Če ima katera več obleke, jo sme prinesiti s seboj. Deklice, ki hočejo vstopiti v gospodinjstvo šole, morajo: 1. dovršiti 16. leto; le izjemoma, v posebnega ozira vrednih slučajih se more dovoliti sprejem malajših učenk; 2. znati čitati, pisati in računati; 3. predložiti zdravniško spričevalo, da so zdrave; 4. predložiti obvezno pismo staršev ali varuha, da plačajo vse stroške; 5. zavezati se, da bodo natančno in vestno izvrševale vsa dela, ki se jim nalože, ter da se bodo strogo ravnale po hišnem redu. Prošnje za sprejem, ki jim je priložiti šolsko in zdravniško spričevalo ter obvezno pismo staršev, oziroma varuha, naj se pošljejo do 10. septembra t. l. glavnemu odboru c. kr. kmetijske družbe kranjske v Ljubljani. V prvi vrsti se v gospodinjstvo šole spejemajo deklice, ki imajo domovinsko pravico na Kranjskem; če bo pa v šoli prostora, se bodo sprejemale tudi prosilke iz drugih dežel. — Glavni odbor c. kr. kmetijske družbe kranjske. V Ljubljani, dne 15. julija 1911.

*

Tedenaki sojem v Kranju dne 24. julija 1911. — Cena od kilograma žive teže: 1 K do 1 K 04 v, za pitane vole domače, 90 do 94 vinarjev za domače srednje pitane vole, 80—82 vinarjev za nepitane domače vole, 00—00 vinarjev za bosansko goved, 1 K do 1 K 20 vin. za teleta in 1 K do 1 K 48 vin. za prašiče za rejo, 1 K do 1 K 14 vin. za pitane prašiče. — Pšenica K 12—, proso K 8—, rž K 8'50, oves K 10—, ajda K 9'50, repno seme K —, detelno seme — K do — K, fižol, ribničan K —, mandalon K —, koks K —, krompir K 5— za 50 kg. — Prignalo se je 126 glav domačih govedi, — glav bosanske govedi, — glav hrvaške govedi, 15 domačih telet, 207 domačih prašičev, — hrvaških prašičev, 0 ovac. Od prignane živine je bilo za mesarja: 65 glav domačih govedi, — glav bosanske govedi, 4 domačih prašičev.

Umetnost in književnost

Tvrdba Freytag na Dunaju je založila zemljevid, na katerem leži človeku pred očmi cel avstrijski parlament v njegovi sestavi. — V raznovrstnih barvah so zaznamovani volilni okraji in sicer ima vsaka stranka svojo barvo. Poslančevo ime je v njegovem okraju vtiskano in sicer so vtiskani že rezultati ožjih volitev. Zraven tega vsebuje zemljevid, alfabetični seznam vseh poslancev z opazko njih volilnega okraja. Zemljevid moramo vsakemu za politiko se zanimajočemu človeku priporočati, mi ga namreč boljšega vodnika na političnem polju od tega zemljevida. Stane 2 kromi.

Zlet sokolske župe Ljubljana I. v Kamnik.

Veliko zanimanje, ki je vladalo za zlet sokolske župe Ljubljana I. v Kamnik, je obstalo že v soboto, da bo udeležba na tem zletu prav veličastna. Že v soboto so se zbirale v Ljubljani vrle sokolske čete in v nedeljo zjutraj je odpeljal vlak telovadce in goste v stari sloveči Kamnik. Na kolodvoru je pozdravil došle goste v imenu kamniškega Sokola njegov starosta dr. Kreut in ob zvokih godbe so navdušeno zapeli Sokoli himno: «Kje dom je moj». — V dopoldanskih urah se je vsela nato telovadba in ob 3/4 12. so se uvrstili Sokoli k odhodu po mestu. Veličastna je bila četa, ki je šla okrog 500 Sokolov s štirimi zastavami in sicer z zastavo Sokola «Ljubljana», «Kamnik», «Škofja Loka» in «Ribnica», katerim se je pridružila še zastava «Čitalnice» in pavskega društva «Lire». Izprevid se je pomikal po ulicah, ki so bile okrašene z zastavami in je dospel pred «Društveni dom», kjer je pozdravila Sokole z balkona ga. dr. Krautova, pozivljajoč slovenske matere, da naj izročajo svojo dečo samo Sokolu, da jo vzgoji Sokol v narodnem duhu za krepke boritelje. Govoril je nato starosta «Sokolske župe I.» prof. Pipenbacher, ki je v svojem govoru pozivljaval vse sloje, da naj se oklenejo sokolske misli, ker le v tej misli je spás slovenskega naroda. Pozval je zbrane c. kr. uradnike, da naj se otresejo svoje malačnosti in malodušnosti. Nemci in vsi drugi narodi lahko brez skrbi nastopajo za svoje narodnostne in celo strankarske ideje, zato lahko tudi slovenski uradnik sodeluje pri narodnih društvih, ki imajo cilj napredovanje vzvišene ideje in vzgajati čiste in trdne značaje. Pozval je kmečko ljudstvo, da naj se ne boji pokazati svojega prepričanja in da naj vstopi v sokolske vrste, da si okrepi život in osveži ter

zjekleni duha in se otrese mračnjstva in potuh-njenosti, ki ju goje pred kmečkim ljudstvom oni, ki bi mu morali biti voditelji, pozval je obrtnike, da naj se oklenejo Sokola, in pomočnike, da naj svoj prosti čas uporabljajo za vzgojo duha in telesa. Spomnil se je tudi voditeljev Tyrša in Fügnerja ter očrtal v kratkih besedah stremeljenje Sokola in njegov namen, gojiti pravo demokratično misel.

Ko je došel Sokol na Suto, so ga pozdravile na eni strani deklice z zastavicami, na drugi, desni strani pa dečki in fantje. Splošno navdušenje je vladalo, ko so korakali Sokoli skozi Kamnik, na čelu jim zastave, ki so jih bile okrasile kam-niske dame z lipovimi vencii.

K obedu so se razšli Sokoli v razne gostilne. Po obedu je bila ob pol 4. javna telovadba, ki je uspela klub skrajno nagajivemu vremenu sijajno. Posebno sta se izkazala žensktve, ki je telovadilo z veliko dovršenostjo, in naraščaj, ki je pokazal v svojih z vso precioznostjo skoro brezhibno izvrše-nih vajah dobre, a tudi strogo disciplino. Videli smo tudi 5 ali 6 vzornih vrst in njih izbornu te-lovadbo na orodju. Odlikovala se je po eleganci posebno vrsta Sokola I. in osrednjega društva. Dež je pral Sokole, a ti se niso umaknili, dokler ni bil končan spored. Potem pa se je vršila v »Društvenem domu« prav neprisiljena zabava, ki poleg telovadbe ostane gotovo vsakemu udeležencu v trajnem spominu. Se dve idili iz povratka. Državnoželezniška uprava misli najbrže, da ne sme nikdar deževati, če prirede Sokoli kak zlet. To pot pa se je uprava urezala. Kakor smo ji hval-ležni za priznanja vredno željo, da bodi lepo vreme, če poleti Sokol kam z vlakom, vendar bi ji sve-tovali, da dā popraviti za vsak slučaj svoje stare skatljje, ki jih prevaža po kamniški progi, da ljudem ne bo deževalo skozi streho na glavo. Prav idilično je bilo gledati, kako so dame v vozovih imele odprte svoje dežnike. In še drugo idilo z železnice je treba omeniti. Vlak zapelje iz Černuče, že je na progi, pa ne more naprej, — manjkalo mu je sape, — koleza se vrte, a vlak stoji kakor pribit. Kaj storiti? Strojvedja ukrene, da naj gre vlak zopet nazaj. In počasi se vrača vlak na postajo, potem pa se zažene z vso silo, ki jo premore in srečno premaga majhni klanec.

V celoti moramo priznati, da je zlet sokolske župe Ljubljana I. uspel kljub vsem zaprekam sijajno in da je pripomogel prav izdatno k razširjenju in ekrepljenju narodne misli v Kamniku in okolici. In to je dovolj. Mnogo takih prireditev, in odprle se bodo oči onim, ki so dostopni pametnemu narod-nemu delu, v tem znamenju napreduj, Sokol, po celi nasi domovini in v te »Na zdar«. S. N.

17 50—26

Dama

ki hoče pospeševati kožno nego, ki hoče izgubiti pege, ter doseči nežno mehko rožo in bel teint, se umiva le z

Steckenpferd Illijino mlečno milo (znamka Steckenpferd)

tvrdke Bergmann & Co., Tešin ob Lab. Komad po 80 v se dobi v vseh lekarnah, drogerijah in trgovinah s parfomom i. t. d.

Subskripcija novih delnic „Ljubljanske kreditne banke“.

Kakor se nam poroča iz zanesljivega vira, je zanimanje za subskripcijo novih delnic »Ljubljanske kreditne banke« jako veliko, in je od 7500 delnic, ki so subskribentom na razpolago, že več kot $\frac{3}{4}$ vpisanih. Ker poteče subskripcijski rok že z 31. t. m., opozarjamo ponovno p. n. čitatelje na ugodne pogoje te emisije ter priporočamo pred-vsem imeteljem starih delnic, posluževati se hop-cijske pravice. Starim delničarjem se oddajajo nove delnice po kurzu 420 K, novim pa po 445 K. Ako se upošteva 7 % dividenda lanskega leta, je obre-stovanje novih delnic več kot 6 %, radi česar pri-poročamo te delnice za vspešno nalaganje denarja. V interesu slovenske javnosti je, da ostane kar največje število delnic tega cvetočega zavoda v do-maćih rokah in pozivamo naše finančne in trgovske kroge, da ne zamudijo ugodne prilike.

DOPISI.

Novice iz Železnikov.

Pričelo se je s pripravljalnimi deli za sokol-ski dom. V kamenolomu se čujejo močni streli, ki oznanjujejo, da bode stal »Sokolski dom« na skali, katere Marčič ne bode premagal z vso nje-govo gardo.

Župnikovi vojščaki ali takozvani Orli skovi-kajo ponoči po trgu in nadlegujejo sove. Zasačili so jih, prepodili in prihodnje jutro je bila razstavljena lestvica pred župnikovim vratom. Hudomušna Režika pa je tarnala svojemu Tomčetu, zakaj ni bil bolj pozoren, toda Sokol bode klerikalcem pre-prečel še marsikak ljubavni nameo. Taki frkolni naj vzamejo rožni venec v roke, ne pa punice kli-cati, na sploh se pa klerikalni fantalini prav malo brigejo za pobožnost in čisto prav, saj bode do-

sedaj še zaslepljeno ljudstvo še prej spoznalo kle-rikalne hinavce.

Odkar imamo politikujočega župnika Marčiča, zadnji čas skoro ne mine teden, da bi ne bilo par tožb. Sadovi hujskanja s prižnice in druge se vedno bolj kažejo in če pojde tako naprej, bodedo morali sodnijo dobiti v Železnike, ker bi pri se-danjih razmerah en sodnik imel čez glavo dosti posla. Če se nam posreči z mnogoštevilnimi tož-bami dobiti sodišče v naš trg, tedaj gre še večja zasluga župniku Marčiču, kakor pred časom gos-podu Francu Košmelju, ki nam je pridobil za nas in okolico zelo potrebne sodnijske uradne dneve. Razlika bode pač le ta, na kateri način je pridob-il g. Košmelj uradne dneve in kako upa pridobiti gospod Marčič sodnijo. Mali Čček se zadnji čas tudi pogosto pravda, ima pa tudi jako dobrega svetovalca v osebi svojega svaka Lenarta, ki je začel zadnji čas nastopati kot zagovornik. Kakšen utis napravi na sodnika tak zagovornik, kakor je Lenart »Ččekovec«, si pač lahko mislimo in za-toraj Tomažu »Ččku« nismo nič nevoščljivi na njegovi pridobitvi in napredku.

V zadnjem »Domoljubu« št. 28. beremo tudi, da selska dolina nima povoda žalovati za sodni-kom Devom. Te vrstice so prišle v »Domoljub« iz peresa, ki ga je držala žegnana roka in upravi-čeno smemo trditi, da je gospod sodnik Dev proti klerikalcem vedno preveč milostno postopal in se-daj v zahvalo ima nehvaležnost. Nasi klerikalci so mnenja, da bi sodnik moral vsakega klerikalca zlasti še žeganega oprostiti, potem naj napravi še tako velik prestopok. Priznati se mora, da je gospod sodnik Dev vedno prigovarjal stranke na spravo in vsled njegove prijaznosti imel tudi mnogo uspeha, bilo je pa to navadno vedno v korist klerikalcem, ker največ tožb zoper žaljenje časti je ravno iz naše doline zoper klerikalce vloženih. Nasim pristajem pa svetujemo, naj se nihče več ne poravnava s klerikalcem pred sodiščem, kdor že enkrat toži, naj zahteva kazni za toženca, ker s klerikalcem se glihati je nehvaležno plačilo. Se povdarjamo, da se je mnogo poravnava izvršilo na prigovarjanje prijaznega gospoda sodnika Deva in sedaj, ko on odhaja, naj poravnave tudi minejo. Žal nam je vsem poštenim ljudem, ker odhaja gospod Dev iz Škofje Loke, ker z njim izgubimo poštenega in prijaznega sodnika in naj pride kot njegov namestnik kdorkoli hoče, klerikalce bode moral obsoditi, ako se jim dokažejo krivice.

Zvedeli smo, da je prestavljen učitelj iz Zalega loga, gospod Jezeršek, ki ima menda ta greh nad seboj, da ni hotel zahajati v župnišče in se bri-gati za ustanovitev »Orlov«. Toda Bog je pravičen in župnikovo klerikalno hudobije že plačuje, ker Sever že dela pokoro tam dol nekje v Toplicah. Občanom je žal za dobrega učitelja in bodo menda zoper premeščenje učitelja odločno nastopili. Prišel bode tudi enkrat dan plačila za farovško krutost.

Iz Stare Loke. Ne bi se danes oglašali v »Gorenjcu«, ko bi se ne zaletel zadnji »Domoljub« v lošče Sokole, ki so razvili dne 9. t. m. svojo zastavo. Ta nadvse umazan list pravi, da so Sokoli blagoslovili svojo zastavo — s pivom in šnopsom. Ali morda misli oni »Domoljubov« ma-zac, da so Sokoli res taki šnopsarji kot so tako-zvani »Orli«. Za nekaj pa moramo res čestitati dopisniku, ker piše, da je marsikatera mati do pozne noči bdela in čakala svojega sina ali celo svojo hčer, ki je popival ali se celo pajdala z: »Orli«. Zato lahko zakličemo z »Domoljubom«. Drugi mladenič, ozri se okrog sebe in ne bo se ti težko odločiti, na katero pot hočeš kreniti. Mladenici! Ako imate še kaj ponosa v sebi, pu-stite »Orla« in pokažite mu hrbet, saj se tam tako družega ne navadite kot popivanja in prete-panja. Dopisniku pa svetujemo, naj bo lepo miren, drugače jih zna preveč slišati, saj se že gotove spominja, kako se je hodil ženit k ongavi Marja-nici, kjer je pupcal in papcal zastonj. Če pa mu je ljub, mu lahko napravimo, da sa bo celo pri-belem dnevu sram priti na cesto. Upamo, da se nas je razumelo?

Godovi prihodnjega tedna:

30. Abdon in Senen, Vitodrag; 31. Ignacij, Ognjeslav, Lojol, Boleslav; 1. avgusta: Vexi Petra ap., Makab. bratje, Dedomir, Veka; 2. Porcijunkula, Alfonz Ligv., Bojan, Leposlava; 3. Najdba sv. Ste-fana, Lidija, Strasiimir, Miroslav; 4. Dominik, Aga-bij, Domogoj, Ljubočica; 5. Marija Devica snež., Ožbolt, Tisoslav, Dobrina.

V Kranju, dne 27. julija 1911.

Ljubljanski državni poslanec dr. Ravnihar v mladočeski klub. — Pristop dr. Rybářa in dr. Gregorina. Mladočeski klub je sklepal včeraj v posebni seji o prigrasu dr. Ravniharja. Dr. Rav-nihar je bil po kratki debati sprejet v mladočeski klub, sprejet kot red en član. Obenem je sklenil mladočeski klub principijelno tudi, da sprejme iz »Hrvatsko-slovenskega kluba« izstopivša člana dr. Rybářa in dr. Gregorina, če se prigrasita v tem slučaju in če sprejme česki klub še Zahradnika, dobe Čehi v odsekih se en mandat. Za sedaj so odstopili Čehi Rybářu že mandat v pomorskem

odseku, ki bo sklepal o zavarovanju mornarjev. OI vseh strani prihajajo dr. Ravniharju iz slovanskih političnih krogov zadržila, priznanja in simpatije ter mu politični krogi čestitajo na njegovem koraku.

V provizoričnem predsedalstvu državnega zbora, ki se je volilo v petek, so izvoljeni: Predsednik dr. Sylvester (nemški nacionalce); podpredsednik dr. German (Poljak). Pernerstorfer (socialni demokrat), Zbarsky (Čeh), dr. Cenci (Italijan), prof. Romančuk (Rusin), Pogačnik (Slovenec), Jockl (krič. soc.).

Vladne predloge. Zbornici je predložila vlada že zakon o podaljšanju bančnega privilegija in predlogo o italijanski fakulteti. O bančnem za-konu sodijo, da bo še v tem zasedanju brez te-zav rešen. O italijanski fakulteti se bo razpravljalo šele v jeseni.

Vesti o novem ministratvu. »Morgen« po-roča, da vsled opozicijske taktike krščansko-socijalne stranke prihaja na dan aktualno vprašanje o trdni parlamentarni večini, da namerava ministrski predsednik Gautsch takoj, če se mu to posreči, ustanoviti novo koalicijsko ministratvo s parlamentarnim kabineto. V tem ministratvu bi bil ministrski predsednik Gautsch, noiranji mini-ster Stürgkh, finančni minister Urban, justični mi-nister D' Elvert, trgovinski minister Fiedler, polje-delski minister Ebenhoch, železniški minister Zaleski, minister za javna dela Povša. Nasprotno trdi praška »Bohemia«, da namerava vlada najprej sklicati češki deželni zbor 15. septembra in bo od njega delavnosti odvisno, ali se vlada odloči za večino s Čehi ali brez njih. Parlament bi bil po-tem sklican sredi oktobra.

Za delomožnost češkega deželnega zbora bo začel ces. namestnik knez Thun že prvi teden me-seca septembra pogajanja. Če se bo posrečil spo-razum, tedaj bo deželni zbor sklican še meseca septembra v to svrho, da se rešijo nacionalno-politične in finančno-politične predloge v komisiji.

V carigradskih krogih so mnenja, da bi bila albanska vstaja brez podpore od zunaj že zdavnaj končana. Turčija se boji homatij z ino-zemstvom, vsled česar ponuja krščanskim Albancem najdalekosežnejše koncesije. — Angleško časopisje piše, da je na Balkanu velika nevarnost za splošno vojno. Položaj je mnogo resnejši, nego maroško vprašanje, ker mora Turčija napovedati vojno, če Črna gora ne odneha podpirati vstaje v Albaniji. Iz zanesljivih informacij je znano, da turška vlada ne bo podaljšala Albancem roka, da se pod ržejo. Albancem grozi turška vlada z vojaško diktaturo. General Abdullah-paša, ki je imenovan za koman-danta operacijske armade v Albaniji, edpotuje v soboto v Albanijo. Ta je znan kot eden izmed najhujših nasprotnikov albanskega gibanja. V oko-lici Perlepa je bilo šest Bolgarov ustreljenih. — V poslednjih dveh dneh je okoli dvatisoč Mališorjev pobegnilo v Črno goro. Turška vlada zahteva, naj jih Črna gora takoj razoroži in izžene.

Bolgarske narodne sobranje je v soboto car Ferdinand v prisotnosti carice in prestolonaslednika zaključil. Ko je stopal car proti prestolu, so za-pustili člani skrajne levice dvorano. V svojem pre-stolnem govoru je naglašal car, da je sobranje rešilo popolnoma povoljno vprašanje ustave.

Zaradi Maroka je razmerje med nemškim državnim tajnikom, Kinderlen-Wächterjem in fran-coskim poslanikom Cambonom nekoliko napeto. V soboto sta prekinila posvetovanja in jih nadalju-jeta šele danes. Bati se je pa tudi, da se posve-tovanja sploh ne nadaljujejo, če ne preneha angleško in francosko časopisje s svojimi hujskajočimi članki. Klub vsemu temu se je izkazal Cambon zelo pre-vidnega državnika ker se je posvetoval klub vsem težkočam z nemškim državnim kancelarjem in z državnim sekretarjem nemškega kolonijalnega urada Lindquistom o formuliranju nemškega odgovora na francoske zahteve. — Canalejas smatra položaj od zadnjih dogodkov pri Elksarju sem, kot zelo resen, zlasti ker se obrača ljudska nevolja na Španskega proti Francozom. V petek sta se izkr-cali v Lazrache zopet dve stotnji španske pehote, ki sta se napotile proti Alcazarju.

Novičar.

Mnogo vrlščar je napravila v Kranju, zlasti pri takozvanih Kok-od-alj-skarjih, novica, da bo v petek, dne 28. julija t. l. Lampretova tiskarna v Kranju prodava na javni dražbi. Kakor povsod drugod, tako so se tudi tu našle sorodne branže, razni poštenjakoviči, in se poka-zali v pravi luči. Eni so si že meli roke, češ, Lampretu bomo zavili vrat in ga vto-pili v žlici vode, drugi so ga denuncirali, da je napravil bogve kakšne sleparije, tretji so ga hoteli spraviti v konkurz i. t. d. — in le malo je bilo takih — a ti so biseri, zlate duše — imajočih so-čutje z nesrečnim človekom, ki je padel v roke brezvestnim in brezsrčnim ljudem, ki so hotele njega in njegovo nedol-žno družino pahniti na cesto. Pa jim

je zaenkrat izpodletelol — Pro-
daja je bila pravočasno ustavljena. —
Prvi akt je torej končan. Na vrsto pride
drugi, in kdo bo zmagovalac, pokaže
bližnja bodočnost. Mislim, da bo močno
zaskolelo tistega, ki pač resnico in pravi-
co. — Predvsem bodi danes še izre-
čena tisočera hvala redkim in plemen-
itim dobrotnikom, ki so mi v teh težkih
in burnih časih stali krepko in neustra-
šeno ob strani. Sram bodi pa vse tiste,
ki so po nepotrebnem brusili svoje pete
okrog sodniš. Torej na svidenje! Več
pojasnim v prihodnji številki.

Iv. Pr. Lampret.

Ose bna vest. Deželni koncipist Henrik
Steska je imenovan okrajnim komisariom.

Odložil je deželnozborni mandat poslanec
gosp. Ivan Knez, ki je bil voljen v mestni kuriji
v Ljubljani.

Promoviral je dne 24. t. m. na dunajskem
vseučilišču g. Mirko Černič, doma s Hrušice, dok-
torjem vsega zdravilstva. Cestitamo!

Dvojna konfiskacijska praksa. Zadnja štev.
«Domoljuba» je bila enkrat zaplenjena, kakor čitamo
v «Ljubljancu», daviravno iz lista samega ni
opaziti, da bi bil konfisciran. Pač pa sta bili od-
trgani strani 463 in 464. Tega nisimo dosedaj vi-
deli. Je res prav komedno in poceni. Bomo videli,
če bo nam dovoljeno v konfiskacijskem slučaju
tudi kaj takega, saj kar smejo oni, smemo tudi mi.

Umrli je v deželni bolnici po daljši bolezni
gosp. Janez Hočvar, bivši postajnačelnik v Za-
tični, dobro znan po Gorenjskem. P. v m.!

Iz Begunj. Trgovino, pedružnico gosp. Leop.
Lavša v Begunjah, je prevzel g. Ivan Poženel tr-
govec.

Nemščina, uradni jezik S. L. S., ali narodna
zavednost naših klerikalcev. — Slučajno nam je
prišel v roke viden znak narodne zavednosti naših
klerikalcev — v podobi pisma, ki ga je prejel nek
znani slovenski uradnik ob času državnoborske
volitve v Ljubljani, dne 13. junija t. l. Pismo ima
naslov: «Hochwolgebornen Herrn...» Pod naslo-
vom nosi ovitek tole opazko: Erlaube mir inlie-
gende Bitte wärmstens und devotest zu befürwor-
ten. L. 10. 7. 911. Kom. rat. u. Ldtg. Abg. Povše.
V zavitku je pa vizitka: Dr. phil. Mirko Božič s
sledenjo vsebino: Bitte Euer Hochwolgebornen,
Herrn... der momentanals... dem... Dienst ver-
sieht, Gelegenheit zu geben, sein Wahlrecht aus-
üben. — Mit vorzüglicher Hochachtung... Za-
vitek in vizitko smo shranili za spomin.

Letno poročilo štirirazredne deške ljudske
šole in obče obrtno-nadaljevalne šole v Kranju
za leto 1910/1911 pravi, da je poučevalo na tem
zavodu poleg ravnatelja, g. Ivana Pezdica še več
drugih učnih moči. Obiskovalo je to šolo 187
učencev, od katerih je sposobnih za višji razred 142,
nesposobnih 43, neizprašana 2. Šolsko leto 1911/12
se začne 16. septembra. Vpisovalo se bode 14. in
15. septembra. — Obrtno-nadaljevalna šola je
posećale 67 vajencev.

Tatvina. Dne 19. t. m. je bila gostilničarici
Magdi Rantovi v Gorenji vasi ukradena zlata ženska
žepna ura z zlato obratno verigo, vredno 200 K.
Orežništvo je storilcu na sledu.

Promenadni koncert tukajšne godbe se vrši
v soboto ob 1/2 9. uri zvečer na glavnem trgu s
sledenim sporedom: 1. Dvofak: Sokolski viteški
pohod. 2. Zierer: Valček dunajskih meščanov. 3.
Zajc: Granicarij, overtura. 4. Parma: Pticka, pesem
iz Legionarjev. 5. Wlassak ml.: Venček slovenskih
pesmi. 6. Wlassak st.: Koračnica po slovenskih
napevih. Odbor pozivlje tem potom p. n. meščane,
da pristopijo k društvu kot podporni člani, ker
bo le na ta način daljni obstoj godbe zagotovljen.

«Podružnica slov. plan. društva v Radovljici»
priredi 6. avgusta veliko vrtno veselico na obširnem
vrtu gostilne «Triglav». Veselica obeta biti po do-
sedanjih pripravah nekaj posebnega in ljubitelje
naše prekrasne Gorenjske vabimo najtopleje na to
prireditve.

V okrajni zdravstveni odsek radovljiaški so
bili voljeni dne 26. t. m. sledeči udje: Sartori
Ivan, pl. A. Kappus, Zark Ivan, Fintgar Ivan, Po-
gačnik Anton, Zavrl Valentin, Pristavec Ivan. Na-
mestnikoma: Kristan Ivan in Mulej Valentin.

Iz Begunj nam poročajo: Kar smo pričakovali,
se je zgodilo. Begunje so brez vode. Danes so nam
naenkrat opovedale vse pipe, in Begunje, kjer je
letov vse zasedeno od tujcev-letoviščarjev, so brez
vode. To so posledice premodrega deželnega od-
bora, ki je mislil, da so še oni časi na svetu,
kakor tedaj, ko je Mojzes udaril po skali in voda
je prilekla. Naš župan je vsa hvale vreden moža-
kar. Ko se ga je opozorilo, da ni vode, se je
kratko odrezal: «Kaj meni mar, jaz imam dovolj
vode.» — Dobro znamenje za prihodnje volitve.

Iz Radovljice se nam poroča, da prirede on-
dotni rodoljubi in rodoljubkinje v soboto, dne 29.
julija t. l. na vrtu restavracije g. Vinka Hudo-
vernika vrtno veselico, katere prebitek je namenjen
podpiralnim zalegam slovenskih visokošolcev na
Dunaju, Gradu in Pragi. Glede na to, da se glasom
poročil nabejajo imenovane podpiralne zaloge, ki

se pri podeljevanju podpor ne ozirajo na mišljenje
posameznih prosilcev, v skrajno slabih gmočnih
razmerah, je namera povsem hvalevredna in je le
želeli, da bi rodoljubno občinstvo iz Radovljice in
okolice v izdatni meri podpiralo prireditelje in
omenjeno prireditve v kar največjem številu posetilo.

Požar na Bledu. V soboto proti večeru je na
Bledu izbruhnil ogenj. O požaru, ki je silno raz-
buril Blejčane, nam poročajo: Se ni pozabljen ve-
likanski požar pod Gradom, pa je zopet ogenj
napravil na Bledu, to pot na Mlinem, velike škodo
in povzročil velikansko nevarnost. Ko bi bil pihal
veter, bi bila nesreča velika. Bilo je že blizu pol-
sedmih, ko se je začelo nenadoma kaditi iz hiše
štev. 48. Kmalu se je tudi zasvetilo; hiša je bila
v ognju, ki se je tudi v najkrajšem času polotil
sosednje hiše. Mahoma je bila vsa vas po koncu.
Likre so švigale na vse strani in vse bližnje vile
so bile v nevarnosti. Gasilna društva v okolici so
se sicer kmalu prihitela in delala zelo požrtvovalno,
vendar je imela tudi najbližja brigadnica precej
daleč do pogorišča in ogenj bi se nedvomno zelo
daleč razširil, če ne bi bili takoj domačini in tujci
začeli nositi vode, prazniti hiše in pomagati, kjer
se je dalo. S pomočjo gasilnih društev z Ribnega
in Bleda ter iz Gorij in Koroške Bele se je potem
po trdem delu posrečilo omejiti požar in prepre-
čiti večjo nesrečo. Požar so najbrže zopet zakrivali
otroci z neprividno igro.

Na zadnjem običnem zboru gasilnega druš-
tva v Radovljici, ki se je vršil dne 16. t. m. je
bil izvoljen sledeči odbor: načelnik R. Kunstelj,
njegov namestnik Fr. Mrak, blagajnik A. Fister,
tajnik J. Brovč; odborniki: Jan. Valant, Jos. Po-
gačar in Jos. Jurca — vsi iz Predtrga. Sedaj stoji
na čelu tega prekoristnega društva v istini pomoč,
ki bodo upoštevali zlato geslo: bližnjemu v pomoč.

Zmirec pri Škofji Loki. 43 let stara postre-
znica Franciška Šubic je pred štirimi tedni pršla
iz Trsta domov na počitnice. Te dni je njen brat
Anten Šubic prišel vinen domov ter je od sestre
zahteval denarja. To je Franciško tako razjezilo,
da je zgrabila za gojne vile in dvakrat brata
tako udarila po glavi, da se je nezavesten zgrudil,
povrh ga je pa še obdelavala z vilami tudi po
drugih delih telesa, da je bil Šubic večkrat ranjen.
Govorilo bo sodišče.

Požar v Zgornji Šiški. V soboto okoli 7. ure
zvečer je izbruhnil ogenj v velikem skednju posest-
nika Mat. Klemenca, po domače Suštarja, v Zgor.
Šiški. Pogorelo je polno podstresje, na katerem je
imel Klemenc veliko seno in slame. Škoda je precej
velika. Na mesto požara so prišle takoj požarne
brambe iz Zgornje in Spodnje Šiške ter iz Dravelj,
katerim se je posrečilo ogenj zadušiti. Vzrok po-
žara je neznano. Ker pa je Klemencu pogorelo že
pred dvema leti ravno to posestvo in tudi takrat
niso mogli dognati, kako je nastal ogenj, sumijo,
da je obakrat zažgala maščevalna roka.

V Kranjski gori je postavilo delavno letoviško
društvo, od tujcev in letoviščarjev, katerih je tudi
letos polno, že davno zaželjeno kopel. Dobrih deset
minut od kraja, tam, kjer je vsled zaježitve hudo-
urnika Pišnice obstojalo nekaj časa malo «jezero»,
se je ob slikovito ležeči skali s prekrasnim po-
gledom na Prisojnik in Razoro, voda v razsežnosti
več 1000 m² zaježila in napravila taka dva ba-
zena, od katerih ima spodnji namen na solncu po-
greto vodo nuditi za osvežujočo kopeli kristalno
čiste Pišničine vode. Kabine in klopi ter mize slu-
žijo udobnosti letoviščarjev; odprta lopa je za zračne
kopeli, zravan in presejan pesek pa za solne in
peščene. Tako je zaznamovati v Kranjski gori zopet
nov in važen napredek v tujsko-prometnem oziru.

Gospodinjaki tečaj v Šmihelu pri Novem
Mestu. Deželni odbor kranjski otvori 1. oktobra
1911 v samostanu solskih sester «De Notre Dame»
v Šmihelu pri Novem Mestu gospodinjisko šolo
obstoječo iz notranje šole (internata) in iz zunanje
šole (externata). Za notranje učenke dovoli dež.
odbor 6 ustanov po 15 K na mesec, to je polo-
vno učnine in preskrbnine, ki jo je plačevati redu
šolskih sester. Istotako se bo plačevalo iz dežel-
nega zaklada zajuterk in kosilo zunanjih učenk,
katerim torej ne bo trpeti nobenih stroškov. Po-
drobnejša pojasnila dajeta ravnateljstvo kranjske
kmetijske šole na Grmu in vodstvo samostana
«De Notre Dame» v Šmihelu.

Velik požar na Koroškem — 100 hiš pogo-
relo. Iz Trbiža poročajo: Dne 20. julija ob pol 11.
uri je izbruhnil v Vasi Ugovica v Kanalski dolini
požar, ki se je z vso naglico razširil po vasi. Kljub
napornemu prizadevanju petih požarnih bramb in
tam nastanjenega vojaštva je ogenj pustošil ves
dan. Od 130 hiš, je 100 hiš popolnoma uničenih.
Škoda znaša pol milijona kron.

100.000 ljudi valed požara brez strehe.
Uradno se naznanja, da je vsled požarne katastrofe
v Carigradu 100.000 ljudi brez strehe in morajo
na prostem prenočevati. Popolnoma uničenih je 9000
hiš. Škoda znaša 40 milijonov frankov. Dosedaj
so našli 40 oseb, ki so postale žrtve plamena;
nad 400 policajev je težko ranjenih. Sto oseb je
izgubilo vid in 20 jih je znorelo. Policija je do-
gnala, da je ogenj nastal vsled neprividnosti ne-
kega Perzija Mehmeda. Fanatiki smatrajo požar
za kazen božjo. Nasprotniki sedanje vlade hočejo
nesrečo izrabiti proti Mladoturkom.

Tele s človeško glavo. Namesto race, prinaša
letos «Grazer Tagblatt» tele, in sicer v neki brzo-
javki iz Kormioa. Brzjavka pravi, da je vrgla v
Chissicu pri Korminu neka krava tele, ki je imelo
skoro človeško glavo. Kako podobna je morala biti
ta glava človeški glavi, nam pojasnjuje s tem, da
jo opisuje ter pravi, da je štrlelo eno oko iz glave,
medtem ko je bilo drugo globoko vdrt. Res, ve-
lika podobnost s človeško glavo.

Razočaranja po poroki. Res je, in miti naj-
zgovornejši, vneti zagovorniki zakona ne smejo ta-
jiti dejstva, da prinese zakon razočaranja, ki več-
alimanih slabo vplivajo na medsebojno sporazum-
ljenje zakonskih. Ponavadi pa pridejo podobna
razočaranja na srečo moža le polagoma na dan,
ko se mož že vedno boljbolj prilagodi zakon-
skemu življenju. Nasprotno pa se je zgodilo ne-
kemu francoskemu grofu, zadnjemu potomcu stare,
plemenite rodbine. Mož je živel udobno življenje
kot samec. Imel je namreč izbornu kuharico, s ka-
tero je bil jako zadovoljen. Vse morebitne težave
življenja in tudi to, da se ni mogel pokazati med
svojimi sovrstniki s takim sijajem kot oni, je po-
zabil pri skledi slastnih, njemu najljubših jedi, ki
mu jih je znala pripraviti najbolje edino le ona.
Zato pa je svojo gospodinjjo tudi večkrat obdaroval
z raznimi darovi. — Bil je njegov god. Kuharica
je napela vse sile in ga pogostila na ta dan z
najboljšimi jedili, ki jih je on ljubil. Bil je izredno
vesel in iz hvaležnosti ji je podaril neko loterijsko
srečko. — In srečo je imela ravno ta srečka. Ku-
harica je dobila z njo prvi dobiček 500.000
frankov. Grof je bil najprvo naravnost obupan.
Izgubil bo svojo edino tolažbo — kuharico.
Poročim jo, si je mislil, in s tem si ne
obranim le nje, marveč si pridobim še lepo pre-
moženje. Rečeno — storjeno, in v par dneh sta
bila poročena. Drugi dan po poroki pa je nova
grafica povedala možu vsa objokana, da srečke
nima več, marveč, da jo je podarila hlapcu, ker
jo je odvezal njene zaročne obljube, ki jo je sto-
vila z njim že pred nekaj leti. — Manj tragičen
je bil slučaj neke avstrijske baronice. Njen ženin,
znan avstrijski baron je tudi več porabil kot je
imel. Pomagati si je hotel z ženitvijo in se poročil
z bogato vdovo. Dobil je je lahko, davi že prileten,
ker bogatih vdov, ki postanejo rade grofice je več.
Toda kratka je bila tudi njegova sreča. Že v prvi
intimni noči se je ustrašila novoporočenka, ko je
odložil on baroko, njegove pleše tako zelo, da je
dobila živčni pretres. Drugi dan pa se je odpeljala
naravnost k odvetniku in vložila tožbo na ločitev
zakona. In v dveh tednih je bil možakar vdovec,
cropan tudi rešitva — bogate ženitve. Novoporo-
čena baronica je namreč trdila, da bi ne bila sla
k poroki, tudi če bi jo vlekli z desetimi konji, ko
bi bila vedela, da ima baron tako plešo. — Zopet
drugi je tožil ženo, ki mu je pripravila podobno
razočaranja po poroki. Imela je krasne umetne
zobe in zlate lase, na katere se je ženin vjel.
Ogorčen nad to goljufijo je jo tožil. Sodnik mu je
prigovarjal, da naj pregleda te tako umetno na-
pravljene nedostatke telesne lepote svoje novo-
poročenke. Saj imate vi vendar tudi umetno izde-
lano oko, mu je končno rekel. Toda s tem je do-
segel sodnik ravno nasprotno. Takega moža, ki bi
me stekleno gledal pa tudi jaz ne maram, je rekla
žena; in šla sta narazen. Se bolj usodepolna pa
je bila medsebojna goljufija obeh poročencev v
naslednjem slučaju. Ona je rekla, da ima zasebnih
dohodkov na leto 6000 kron; on pa je lagal, da
ima krasno posestvo. Vršila se je poroka in mi-
nuli so medeni tedni. On je hotel imeti denar, ona
pa tudi. On ji je v prepiru povedal, da je nje-
govo posestvo na luni, ona pa, da ima vsega
skupaj komaj še 800 kron. In šla sta narazen,
iskat sreče v svet.

Prva češka splošna delniška družba za
zavarovanje na življenje v Pragi, generalno za-
stopstvo v Trstu, ima po vseh večjih krajih na Gorenjskem
svoje lastne zastopnike. Ta zavod je najcenejši na evrop-
skem kontinentu in, ker ima s svoto 2.000.000 kron po-
polnoma vplačane glavnice, največje izvanredne rezerve, daje
vsem zavarovancem tudi največjo varnost. Edini slovenski
delniški zavod te stroke. 79 12-7

Dobro računale!

in prav izvolile so one gospodinje, ki
uporabljajo kot pridatek za kavo v svo-
jem gospodinjstvu

„pravega: Francka: s kavnim mlinčkom“ iz
zagrebške tovarne. — Kakovost „pravega
:Francka:“ se je mnoga desetletja kot naj-
bolj ugajajoča, njegova izdatnost kot
najkrepkejša izkazala.

Dolinska kislavoda

grajski — 5
studenec
(Thalheim)

Čisto naravna alkalijska. Priznana najboljša zdravilna
in namizna voda. Edina zaloga za avstrijski jug

Edmund Rooss, Kranj.